

[Erik B. Smith]

Jeg mener også, at det hele må følges op af et program, der opkøber og destruerer de titusinder af våben, der cirkulerer i Mozambique. Danmark og EF må også yde den nødvendige støtte til forberedelse og gennemførelse af frie valg, der er planlagt til afholdelse senest i oktober 1993.

Endelig skal Danmark og EF på den donor-konference, der er planlagt til at blive afholdt i december i år, påtage sig at yde en betydelig bistandsindsats i forhold til genopbygning og repatriering af de ca. fire millioner eksterne og interne flygtninge.

Jeg mener også, at Danmark skal benytte sit kommende formandskab i EF til at sikre en maksimal koordinering af indsatsen i Mozambique. Indsatsen skal koordineres med regeringen, med FN-repræsentanterne og med donorlandene indbyrdes.

Ja, det er en stor mundfuld for så vidt angår Mozambique, men Mozambique har fra midten af 1980'erne været blandt de største modtagere af dansk bistand, ligesom EF og de fleste EF-lande har et betydeligt engagement i landet. Vores engagement forpligter, og erfaringerne fra Somalia er så skræmmende, at det forekommer mig, at der ikke er noget alternativ til den her skitserede løsning.

Lad mig slutte med nogle generelle betragtninger. Udviklingen i den danske katastrofebevilling, der på bare 3 år er firdoblet, tyder på, at vi må se i øjnene, at katastrofehjælpen får en helt anderledes central placering i dansk ulandspolitik. Det er vigtigt, at denne hjælp kan ydes hurtigt, og at den kan indgå i en koordineret indsats først og fremmest med og gennem FN, men naturligvis også gennem EF-systemet. Jeg har med tilfredshed lyttet til udenrigsministerens erklæring om, hvordan EF-systemets katastrofehjælp skal gøres bedre.

De fattige landes gældsbyrder, ikke mindst i Afrika, er steget så voldsomt, at gældssanering må indgå som en del af en formuleret bistandspolitik. Men lad mig sige det med det samme: Vi har jo i de senere år set det, vi i Danmark har kaldt betalingsbalancetilskud. Det er jeg knap så begejstret for. I alt fald synes jeg, det er nødvendigt, at vi får opstillet nogle kriterier for, efter hvilke regler sådanne tilskud skal ydes.

Kontrol af våben, der sælges til udviklingslandene, vil de fleste våbenproducerende lan-

de sikkert modsætte sig. Jeg synes, at erfaringerne ikke mindst i Afrika gør det aldeles indlysende, at Danmark gennem de internationale organisationer må presse på for at få begrænset våbenindkøbene, og vi kan godt uden videre knytte begrænsning af våbenindkøb som betingelse til gældseftergivelse.

Jeg er glad for, at Danmark støtter ulandenes krav om adgang til industrilandenes markeder under de såkaldte Uruguayrunder. Der er lang vej igen, og noget tyder på, at vi skal være mere aggressive i vores holdning, hvis vores synspunkter skal vinde gehør blot inden for EF-familien.

Halvdelen af den danske udviklingsbistand gives bilateralt. Det vil sige, at det er os, der bestemmer, hvilke projekter i de enkelte lande vi vil medvirke til. Det er her vigtigt ikke at tabe modet over de overvældende problemer, vi står over for, og samtidig må man naturligvis bevare fremtidsperspektivet. Den voldsomme befolkningstilvækst i mange afrikanske lande har resulteret i, at Danmark er en af hovedbidragsyderne til de såkaldte befolkningsprogrammer, der jo dybest set handler om fødselskontrol. Mange fordomme skal overvindes. Jeg mener, det er en rigtig politik, og jeg ser gerne, at Danmarks andel af udgifterne øges.

Jeg synes, den profil, dansk ulandsbistand har, hvor man først og fremmest hjælper de fattigste befolkningsgrupper, er rigtig. Projekter som »Gadens Børn«, der omhandler storbyens tusinder af børn, der flakker om uden egentligt tilholdssted og med prostitution og kriminalitet som eneste indtægtskilde, projekter, der støtter enlige kvinder og støtter de jordløse, drikkevandsprojekterne og vaccinations-, uddannelses- og sundhedsprogrammerne for landbefolkningen i de fattigste områder er alle projekter, der giver fremtidshåb og samtidig gør en svær hverdag mindre belastende.

Når jeg tænker på, hvad det er for grupper, dansk ulandsbistand retter sig mod, er det ikke altid indlysende, at overtrædelse af menneskerettighederne fra magthavernes side skal betyde, at netop de grupper, der ofte er udsat for krænkelser af menneskerettighederne, skal straffes yderligere ved, at vi trækker os ud af de pågældende lande. Jeg finder, det vil være hensigtsmæssigt med en debat om, efter hvilke kriterier vi fremover skal administrere respekten for menneskerettighederne.